H1135-2
4a
H II-Tar. -HC
1-15

Çumle memleketlernin proletarlarь, birleşiniz!

QADЬNLЬQ SOSJALIZM JOLЬNDA

№ 12
DEKABR—1933

Men... ve Men... ve Men de...
ve miljonlarnen balalar,—biz hepimiz baxtlь memleketnin, baxtlь balalarьmьz.

VKP(в) QЬRЬM OBLAST KOMITETI ORGANЬ „JANЬ DYNJA" NEŞRIJATЬ

Her bir rajon şeher partija komiteleri janlarьndaki qadьnlar sektorlarь žurnalьmьzьn aktiv darqatuvçьsь, oqutuvçьsь ve massanь onьn etrafьna moblize etiçi jardьmçьlar olmalьdьrlar.

Køj medenij quvveti— oçalar dokturlar oquv evleri mudirleri žurnalьmьzь keniş sovxoz, kolxoz, maşina-traktor stansijalarь qadьnlarьna daha zijade jaqьn ketirmek icyn calьşmaqa borçlьdьrlar.

„Qadьnlьq sotsializm jolьnda!“ žurnalь etrafьna keniş udarnik—qadьnlar massasьnь toplamaqa borçlьdьr. Her bir oqur, jazar qadьnlar (az bilgili olsada) žurnalьmьzqa jazmalь.

Bytyn işçi-kolxozçь ve diger emekdar qadьn ve qьzlarь, bytyn xaberçiler žurnalьmьzьn eŋ faal, eŋ aktiv jazьçьlarь olmaqa borçlьdьrlar.

Daha jazub başlamaqanlar, „jazmaqa, bilmejim ne jazajьm“ kibi dyşynçelerden vaz kecmelidirler. „Qadьnlьq sotsializm jolьnda“ žurnalь her bir emekdar qadьn ve qьzqa jardьm eteçek, jazь texnikasьnь egreteçekdir. Biz MTS, sovxoz, predprijatije, işçi qadьnlarь, kolxozçь ve emekdar qadьnlarnьŋ, oçapceler, talebelerniŋ xaber maqale ve diger parcalarьnь beklejmiz.

Pionerler! Bu žurnalnь ana ve aptelerinizge oqu, anlatьnьz. Onlarьn žurnalqa abune jazьlmalarь icyn keniş anlatuv işleri aйь barьnьz. Žurnaloqa jazьb turmalarь icyn her kyn jardьm etiniz.

Sovxoz maşina-traktor stansijalarь işçi qadьnlarь kolxozçь ve emekdar qadьn arqadaşlar! „Qadьnlar Sotsijalizm jolьnda!“ žurnalь dooqrьsьnda kendi fikirlerinizi jazьnьz. Ileride nasьl maqaleler jazajьq.

Adresimiz: Aqmesçid, pocta qutusь № 234 „Qadьnlьq sotsijalizm jolьnda!“ žurnalь idaresine.

Çumle memleketlernin proletarlarь, birleşiniz!

QADЬNLЬQ yolunda!

VKP(b) QЬRЬM OBLAST KOMITETININ ORGANЬ

№ 12

AJDA BIR KERRE CЬQAR IŞÇI KOLXOZÇЬ QADЬNLAR ŻURNALЬ

Bir sьra çymhyrijet, kraj, oblastlarnь Lenin Ordeni ile mykafatlav haqqьnda

Г.П.Б. в Лнгр.
Ц. 1934 г.
Акт. № 781

SSR Sojuzь Merkezij Içra Komiteti prezidiumьnьn qararь

SSR Sojuzь Içra Komiteti prezidiumь qarar bere:

Esas køj xozajstvasь kampanjalarьnь keciryvde (sacuv ve bereketni toplav, urlьq hazьrlav), kolxozlarnь, sovxozlarnь pekityvde ve devlet øgynde zadanjalarnь eda etyvde namlь muvaffaqijetleri icyn:

Şimalij-Kafkas krajь Kabardin-Balkar muxtarijetli oblastьnь Tatarstan aftonomjalь Sovet sotsialist çymhyrijetini

Qarbij-sibir krajьnь

Moskva oblastьnь

Gorkij krajьnь

Qьrьm aftonomjalь Sovet sotsialist çymhyrijetini-Lenin Ordeni ile mykafatlamaq.

SSR Sojuzь Merkezij Içra Komitetinin reisi: **M. KALININ**

SSR Sojuzь Merkezij Içra Komitetinin sekretarь: **A. JENUKIDZE**

BYJYK MUKAFAT—LENIN ORDENI BIZDEN BYTYN SAHALARDA BYJYK IŞLER TALAB ETE

BAHARLIK SACUVQA NYMYNEVIJ HAZЬRLANAJЬQ

Bu sene bereketni toplav vaqtьnda qadьnlarnь kolxoz işlerine çelь etmekde byjyk muvaffaqijetler elde etildi.

Kolxozlarda daimij istihsal brigadalarьnьn teşkil olьnmasь ve onlarnьn qavileşmesi, qadьn emeginden fajdalanmaqnь planlaşdьrdь ve qadьnlarnьn kolxoz japьçьlьqьnda iştiraklerini artdьrdь. Bu sene Aqmesçid rajonьnda bytyn işge jaraqan qadьnlarnьn 94 prosenti kolxoz bereketini toplav işine iştirak etdiler. Bu prosent jalьnьz Aqmesçid rajonьnda olmajьb, bir coq rajonlarda bөjledir. Baqcasaraj rajonь „Profintern" kolxozьnda 3 tytyn brigadasь olub, brigada da 126 adam bar. Bunlardan 75-i qadьndьr. Bu qadьnlarnьn emek knizkalarьnda 100-lernen emek kynleri jazьlь olmasьnen onlar iftixar eteler. Bunlardan udarçь **Alime Abdulxajьr** arqadaş, „biz kolxozqa kirmezden evvel xorandamьzda 4 adam calьşsaq da, coq fena jaşaj, bir sьqьr alьb olamaj edik. Hem de bytyn sene bojь calьşa edim de ne qazanqanьmnь bilmej edim. Şimdi biz kolxozda a'zamьz, men ozim de a'zam. Kolxozda 213 emek kynim bar. Artьq sьqьrlь da oldьq. Men çahilligimi bitirib, az oqur-jazarlar mektebine kecdim. Meni udarçь znacogьnen mykafatladьlar"—dej. Kene de bu kolxozdan **Sebija Mustafa** arqadaş, „menim 200 emek kynim bar. Men kolxozqa kirgençek qadar vaqtьmь zenginler janьnda xizmet etmeknen kecirdim. Ne ystim urba kordi ve ne de qursaqьm aşqa tojdь. Şimdi ise kolxozda calьşьb, ozimden qajrь xorandamda bir qac adam daha baqam. Ozim de kolxozda udarçь sajьlam".

Bu kolxozda **Alime Abdulxajьr, Sebija Mustafa** kibi udarçь kolxozçь, **Anife Abduraman, Anife Sulejmanlar** daha pek coq olub, onlar kolxozda 14 sьrьq jerine 18—20 sьrьq japьb, kejfijet çehetinden de birinçilikni ala keldiler.

Kolxozçь qadьnlar bu sene kolxoz bereketini ve kediklerini saqlav işinde de az rol ojnamadьlar. Misal olaraq kene de Baqcasaraj rajonь „Ilic" kolxozьndan, **Şerfe Emir-Usein** ve **Amide Amza** arqadaşlar tarafьndan bostandan baqla ve qartop xьrslamaqda olqan xьrsьzlar tutulьb, mes'ylijetge cekildiler. Bytyn bu işler kolxozçь qadьnlarnьn bu sene kolxoz işlerine daha zijade sarьlqanlarьnь ve aktifliklerini kөstere.

Faqat biz bytyn bu muvaffaqijetlerge baqmadan kene de kolxozda jolbaşçьlьq işlerinde qadьnlarnьn sajьsь artaçaqь jerine pek coq jerlerde eksilgenini kөremiz. 1932 senesi qadьnlardan 15 dane kolxoz reisleri olqan olsa, 33 senesi 7 adamqa tyşdi.

Qьş kelmesi mynasebetile kөj sovetleri ve rajon içra komitetleri qadьnlarnьn jazdaki sovet ve kolxoz işlerindeki aktifliklerini unuta, „qьşda qadьnlarqa japmaqa iş joq"—dejler. Bu ise sьnьfij duşmannьn sөzleridir. Sьnfij duşman ve onьn agenturalarь qadьn emegini kolxozlardan uzaqlaşdьrmaqa ьmtьla. Bu her kesge belli. Duşmannьn bөjle ьmtьluvь qattь otpor almalьdьr. Qьşda qadьnlarnьn boş olmalarьndan istifade eterek, kolxoz aktifi ve udarçь qadьnlarnь sovet seksijalarь ve deputat gruppalarьnьn ameili işlerine çelь etilmelidir.

Cөl rajonlarьnda istihsal seksjalarьnda calьşqan bytyn qadьnlar baharlik sacuv kampanjasьna kerek olqan aletlernin ta'miri, onlarnь ve urluq fondlarьnьn saqlanmasь etrafьnda mobilize etilmelidir. Ajnь bu mes'elenen baqlь olaraq baharge çanlь cekiçi quvvet atlarnь hazьrlav, buzavlarnьn kontraktatsijasьnь japaraq, sьqьrsьzlarnьn eline teslim etyv kibi mes'eleler etrafьna çelь etilmelidirler.

Bunьn icyn de bu mes'elelerni ajrь olaraq sovet a'zalarь ve seksija deputat gruppalarьnda calьşqan qadьnlar arasьnda işlemeli ve onlardan bu mes'eleler etrafьna ajrь-ajrь sovet kontrol postlarь teşkil eterek, onlarqa jardьm kөstermeli. Onlar arasьnda sotsialist musabaqasь udarçьlьq işlerini sьrasьna qojmalь ve ajь ajьnda teşkeryv işlerinin netiçelerini dьvar gazetalarь vastasьnen de ajdьnlatmalьdьr.

Ajnь zamanda medenij-jarьqlandьruv turmьş seksijalarь etrafьna qadьnlarnь zijade çelь etmeli ve onlarqa bu mes'eleler xususьnda japьlmasь kerek olqan ajrь vazifeler bermelidir.

Medenij işlerde komsomolnьn medenij seferin esas alaraq, birinçi nevbetde sovet janьnda seksjalarda ve deputat gruppalarьnda calьşqan

qadьnlarnьn çahilliklerini joq etmek icyn qadьnlar өzleri likвezlernin vaqьt-vaqtьnda acьlmasьnь, oquv evlerini sьçaq tutuv, lampatlar hazьrlav, dersge oçalarnьn vaqtьnda kelmelerini elde etyv kibi mes'eleler yzerinde calьşmalarь kerekdir. Bunьn ile вeraвer, işden son oquv evlerinde kytlevij eglençelerden edeвij aqşamlar, kino, kollektif radio dinlev ilaxire eglençeler teşkilatlandьrmalьdьr.

Mekteв caqьnda balalarnьn mektebden qalmajьв, qatnamalarь işinde de analarnьn japaçaq rөlleri myhimdir. Bu son vaqьtlarda mekteв caqьnda balalarnьn hic вir seвeвsiz dersden qalqanlarь coq kөryle. Bunьn icyn вirinçi nevвetde turmьş seksijalarь, analar kendileri bunьn seвeвlerini өgrenmeli, seвeвsiz ev işleri icyn balasьnь mektebden qaldьrqan analar bulьndьqь taqdirde, вu mes'eleler diger analar tarafьndan teşkerilmeli ve өjle analarqa mes'elenin mahijeti anlatьlaraq өgi alьnmalьdьr.

Medenij-jarьqlandьruv, saqlьqnь saqlav ve turmьş seksijalarьnda calьşqan qadьnlarnьn, вala myesseselernin вaharlik iş вaşlaqanda hazьr olmalarьnь te'min etmek kolxozda, jasla ve mejdanca caqьnda ne qadar вala oldьqьnь hesaвqa almaq, onlar icyn вina hazьrlav, kerek ise ta'mir işlerine вaşlamaq, jasli ve mejdancalar icyn ajrьlqan fondlarnь hesaвqa alaraq, toplamaq ve saqlamaq, jasli ve ploşcadkada calьşaçaq kibi xadimlerni evelçe hazьrlamaq kibi işler japьlmasьnь mutlaqa şimdiden elde etmek icyn calьşmalьdьr.

Bytyn вu japьlmasь kerek olqan işler вojьnça seksija a'zalarьnьn hesaвlarь seksija toplaşuvlarьnda ve umumij qadьnlar toplaşuvьnda dinlenilib keregi jardьmlar kөsterilmelidir.

Kөj sovetleri ve rajon içra komitetlerinin qadьnlar arasьnda japmasь kerek olqan myhim işlerinden вir qьsmь da qadьnlardan kadro hazьrlav mes'elesidir. Bu mes'ele oqrьnda ise mart 8 вejnelmilel qadьnlar вajramьna qadar qadьnlarnь kursdan keciryv ilaxire işlerge вaşlamaq kerekdir. Qьrьm oвlast partija komitetinin qararь myçiвi 1000 dane kolxozçь qadьn, mart 8 qadьnlar вajramьna qadar mes'yl işlerge çelв olьnaaçqdьrlar. Bu qararnь jerine ketirmek icyn rajon içra komitelerinin ve kөj sovetlerinin ehmijet вerib calьşmalarь kerekdir. Baharlik sacuvnь muvaffaqijetle içra etmekni te'min icyn вytyn kolxozçь ve emekdar qadьnlar şimdiden hazьrlanmalь, moвlize olьnmalьdьrlar.

Kultвedinova

QЬRЬM EMEKDAR TATAR QADЬNLARЬNDAN BIRINÇI NARKOM MUAVINI.

Safije Deren-Ajьrlь arqadaş, 1902 senesi Aqmesçid rajonь Deren-Ajьr kөjinde doqdь. 1910 senesinden вaşlaв, 1913 s. qadar tikiçilik işinde calьşa.

1913 senesinden. 1915 senisine qadar вatracka olaraq calьşa. 1915 senesinden 1918 senesine qadar xalq evinde ev xizmetçisi olaraq calьşa. 1918 senesinden 1921 senesine qadar өz evi işlerinen oqraşa. Ve вu senesi kommunist partijasь safьna kirdi. 1923 senesine qadar qadьnlar işinde calьşdь. 1923-26 senesine qadar oвlast partija mekteвinde oqudь. Tekrar 1926 senesinden 1929 senesine qadar qadьnlar işinde calьşdь. 1929 senisinden 1932 senesine qadar kommunist universitetinde oqudь. 1933 senesi ijyl ajьndan вu vaqьtqa qadar xalq saoqlьq saqlav komisarlьoqьnda calьşdь. Şimi ise Qrьm xalq saoqlьq saqlav komisarь muavini ta'jin olьndь.

UDARÇЬ QADЬNLAR SLƟTI

Resimde: Politotdel xadimleri delegatkalarnen musahabe japalar.

Baqcasaraj. „Medenij Inqilab“ kino, teatro zalьna dekabr 28-de Baqcasaraj rajonь MTS politotdeli tarafьndan çaqьrьlqan birinçi rajon kolxozçь-udarçь qadьnlar slətьna toplaşqanlar, onlar 1933 senesi japqan udarnьj işlerine jekyn japa ve 1934 senesi kəj xozajstvasь sahasьnda daha byjyk qalibijetler qazanmaq mes'elesini hall ete ve yzerlerine amelij vazifeler qabul eteler

Zalda 300-den zijade udarçь qadьn bar. Onlar 300 degil daha pek coqlar, lakin bu 300 en eji udarçьlardandьr. Janь kolxoz qurulьsь mejdanqa bir coq emek qahramanlarь, bəlşevik kolxoz ve hallь-taqatlь kolxozçь hajatь icyn kyreşciler doqurdь. **„Pravda“, „Qьzьl-Qьrьm“, „Villor“, „Ilic“, „Molotof“** kolxozlarьndan kelgen delegatkalar, **Afife Memetova, Pfajter Jelizoveta, Şahsine Bekirova, Penpe Azizova, Fatma Junusova, Safije Xalilova** arqadaşlarnьn 300-350-ser emek kynleri bar ve ilax...

Delegatkalarnьn el cьrpmalarь altьnda slət prezidiumь sajlana. **Stalin** arqadaş, slət prezidiumьna faxrij a'za ve faxrij reis sajlandь.

Baqcasaraj rajon partija teşkilatьnьn calьşuvь haqqьnda Qьrьm Oblast Partija Komitetinin nojabr 20 tarixlь qararь ve qadьnlarnьn vazifesi haqqьnda Baqcasaraj MTS politotdeli nacalniginin jardьmçьsь **I. Qadirof** arqadaş, ozinin japqan keniş dokladьnda kommunist partijasьnьn jolbaşçьlьqь altьnda rajonnьn kəj xozajstvasьnь sotsialist rekonstruksijasь japuvda muvaffaqijetlerni ve ileride japьlmasь kerek olqan vazifelerni keniş olaraq qajd etib kecdi.

Dokladdan soq bir coq delegatkalar oz kolxozlarьnda elde etilgen muvaffaqijet ve eksiklikler yzerinde toqtaldьlar. Rajonda ogde ketgen „Pravda“, „Ilic“, „Profintern“, „Spartak“, „Trud“, „Qьzьl Aqьntь“ kolxozlarь qadьnlarь ozlerinin muvaffaqijetleri haqqьnda slətqa raport berdiler.

Raportlardan soq politotdelnin nacalnigi **Fridlinskij** arqadaş, sozge cьqьb, Baqcasaraj rajonь şaraitьnda sotsializm ve kolxoz quruçьlьqьnda, kəj xozajstvasьnьn esasen tegiz kollektifleşmesi ve onьn esasьnda kulacestvanьn sьnьf olaraq joq etilmesi sajesinde elde etilgen muvaffaqijetler ve ajrь jacejka ve kolxozlarda olqan eksiklikler xususьnda keniş şuretde toqtaldь.

Fridlinskij arqadaşnьn cьqьşьndan soq mykafatlavlar oldь. Politotdel tarafьndan 45 dane udarçь kolxozçь qadьnlar palto, ajaqqab, corab, çyn anter ilaxire qijmetli şejlernen mykafatlandьlar.

QЬRЬM ÇYMHYRIJETINIŊ BYTYN KOLXOZÇЬ UDARÇЬ QADЬNLARЬNA

Baqcasaraj MTS-i massivindeki kolxozçь-udarçь qadьnlarnьŋ birinçi slөtьnьŋ muraçaatnamesi

Qimetli kolxozçь-udarçь — qadьn arqadaşlar!

Biz Baqcasaraj MTS-i massivindeki 77 kolxoznьŋ udarçь qadьnlarь, өzimiznin birinçi slөtьmьzda, hic bir kyn kecikdirmej içrasьna başlamaq kerek olqan ve bu işge bytyn kolxozçь-qadьnlarnь çelb etmek kerek olqan en esas meselelerni hal etdik.

Biz өzimiznin qijmetli rehberimiz **Stalin** arqadaşnьŋ kөsterişini jaxşь anladьq ve kolxozlarьmьznь kөz bebegimiz kibi qorcalamaq icyn, yzerimizge vazifeler aldьq. Kolxozlarnь qorcalav—o kolxozlarda doqrь calьşmaq, kolxozlarnь, onlarqa kizli kirib jaşaqan sьnьfij aks elementlerden temizlemek demekdir. Şimdige qadar bizim massivdeki sьnьfij akis unsurlar biz qadьnlarqa kolxoz hajatьna bir huquqda iştirak etmege jolьmьznь kesip keldiler. Biz kolxozçь qoçalarьmьznьŋ himajesinde sajьldьq ke kolxozda huquqьmьz joq edi.

Qьsqa bir myddet icerisinde, politotdelimiznin jardьmь ile, massivimiznin ekseri qadьnlarь kolxozlarda bir huquqda a'za oldьlar ve bir coqьmьz kolxoznьŋ bytyn hajatьna kirişmekdemiz. Politotdelniŋ jolbaşçьlьqь altьnda bizim aramьzdan bir taqьm kolxozçь udarçь qadьnlar jolbaşçь işlerge çelb olьndь onda biz Stalin arqadaşnьŋ kөsterişlerini eda etmege ve her tyrli işni japmaqa iqtidarlь olmaqa sөz beremiz. Biz udarçь qadьnlar өgine jalьnьz jaxşь istihsalçь olmaq vazifesi degil de, ajnь halda Lenin sotsialist musabaqasь usullarile calьşьçь aktif çemaatçь qadьnlar olmaq vazifesi tura.

Kolxozlarnь bolşevik kolxozlarь ve kolxozçьlarnь da hallь-taqatlь japuv doqrьsьnda **Stalin** arqadaşnьŋ şuarьnь muvaffaqijetle içra etyv baharlik sacuvqa muvaffaqijetle hazьrlanuvqa baqlьdьr.

Biz bu slөtnьŋ udarçь qadьnlarь yzerimizge şu vazifelerni alamьz:

1. Kolxoz idareleri, aktif kolxozçьlar ve kolxozçь qadьnlar ile birlikde kulak nevbetçiligini quvaraq her bir putaqlardkai işlernin vaqьtlь vaqьtьnda eda olьna bilmesi icyn, bytyn işci ve çanlь cekiçi quvvetni jerli jerine jerleşdirib istihsal planьnь hal etmek. Çanlь cekiçi quvvetnin jetişmedigini, jengil cөl işlerine onlarnь mutlaqa hazьrlamaq kerek olqanьnь hisabqa alaraq, sьqьrlarnь evelden işge hazьrlamaq.

2. Işde nevbetçilikni joq etyv maqsadile, baharlik sacuv işlerine erkeklerle birlikde başlamaq.

3. Zaxire ve diger kylturalarnь pysyrlikden temizlengen cөllerde sacmaqnь өgimizge vazife olaraq qojamьz.

4. Biz udarçь qadьnlar bytyn işge iqtidarlь qadьnlarnь sotsialist cөllerinde udarlь aktif işge 100 prosent çelb etmege sөz beremiz.

5. Bala myessiselerinin teşkilatsьzlьqь sebebinden, her istihsalqa kolxozçь qadьnlarnьŋ işlerine byjyk keder kelgenini hisabqa alaarq, biz udarçь qadьnlar her bir kolxozda bala jaslisi, baqcasь, mejdanlьqь mejdanqa ketirmege sөz beremiz ve bu işge en jaxşь udarçь qadьnlarnь ajьramьz.

6. Her kolxozda çemaat aşьnь teşkil etermiz ve bu işge aktiv çemaatçь qadьnlarnь berirmiz.

Slөtqa iştirak etgen „Molotof" kolxozьnьŋ udarçьsь ŞAFIJE XALILOVA arqadaş.

QADЬNLARNЬҢ FA'ALIJETLERI JYKSELIŞDE

Qarasuvbazar. Dekabr 18-de, MTS politotdelь tarafьndan caqьrьlqan kolxozçь udarçь qadьnlar sløtь toplandь.

Zalda 400-den zijade kolxoz çь udarçь qadьn bar. Bytyn jerler tolqan soŋ ajaqda qalqanlar da coq. Onlar kolxozda jalьŋьz 400 olmajьb, daha coq, faqat bu 400 onlarnьŋ en ejilerinden olьb, onlar arasьnda 200-den 450-ge qadar emek kynleri qazanqan delegatkalar bar. Onlar 1933 senesi elde etgen muvaffaqijetlerine jekyn ceke ve 1934 senesi baharlik sacuv kampanjasьna hazьrlьq planlarь cьzalar.

Delegatkalardan 3 numerolь Voroşilof kolxozьndan 335 emek kyni qazanqan **Akime Jahjajeva** arqadaş, „Men kolxoznьŋ bytyn brigadasьnda calьşam. Bizim kolxoz bu sene **Stalin** arqadaşnьŋ kolxozlarnь bolşevik kolxozь, kolxoz çьlarnь hallь-taqatlь etmek kerek degen şiarьnь hajatqa tatbiq etib, emek kynlerimizge 6 kilogramma boqdaj, 3 ruble para, 43 er gram tytyn ala bildik" dij ve øz kolxozlarь adьndan XVII-nçi partija sijezdine qadar kolxoz inventarlarьnьŋ ta'mirini bitirmege ve bytyn emekdar qadьnlarnь kolxozqa a'za qabul etmek xususьnda sløt qarşьsьnda søz berdi.

Sløt qarşьsьnda bøjle raportlar bir ve jaxud eki dane olmajьb, bir coq kolxozlardan qadьnlar sьqьb, elde etdikleri muvaffaqijetleri ve XVII-nçi partija sijezdine hazьrlьq işleri haqqьnda raportlar berdiler.

Sløtda søzge sьqqan, Politotdelnin nacalnigi, Politotdelda calьşqan diger xadimler ve Oblast teşkilatlarьndan kelgen arqadaşlar, 1934 senesi baharlik sacuv kampanijasь vaqtьnda daha byjyk qalibijetler qazanmaq icyn şimdiden qadьnlarnьŋ japa başlamalarь kereb olqan vazifeler yzerinde kenis suretde toqtaldьlar. Xususan Politotdelnin nacalnigi **Terexovski** arqadaşnьŋ ajdьn acьq sьqьşь qadьnlarnьŋ japaçaq işlerine bir plan edi.

Søzlerden soŋ Politotdel tarafьndan 17—dane udarçь kolxozçь qadьnlar mykafatlandь.

Mykafatlanqanlar icinde nymyneçi kolxozçь udarçь elli

Resimde: Zøre Reşatova (1), Refide Osmanova (2), QurtsultanÇemaleddinova (3), Razije Abselamova (4), Terexovskij—politotdel nacalnigi (5), Lejla Abduramanova (6), Mensare Ojazijeva (7), Asine Mamutova (8) arqadaşlar.

jaşlıq **Miller Jekaterina** arqadaşnıñ **446** emek kyni ve **45** jaşlıq **M. Asanova** arqadaşnıñ **429** emek kynleri bar.

Bunlardan qajrı **335** emek kyni olqan **Akife Jahjajeva**, **325** emek kyni olqan **Zajde Ibrahimova** ve **327** emek kyni olqan **Asije Junusova** ve ilaxri arqadaşlar qimetli bahşışlarnen mukafatlandılar.

Slot Qırım oblast partija komiteti plenumına telegramma jolladı. Baqcasaraj rajonı kolxozçı qadınlarını sotsialist musabaqasına caqırdı ve buyun Qırım kolxozçı qadınlarına muraçaatda bulundı.

Refiqa

Baqcasaraj rajonı „Villor" kolxozınıñ udarçısı Penpe Azizova arqadaş.

POLITSEKTOR IŞ BAŞINDA

Baqcasaraj, MTŞ-i politsektornıñ qadınlar teşkilatçısı Kuznetsova arqadaşnıñ maqalesi

Baqcasaraj. Eski-Jurt köjinde 157 qadın olıb, 135 danesi kolxozda a'zadırlar. Bu qadınlar arasında 19 delegatka bar. Onlar hepsi istihsal brigadalarında calışalar. Bunlardan 7 danesi zarzavatda, 10 danesi tütünde, 1 danesi de hayvançılıqda calışa.

Kolxoznitsalardan biri de bereketni toplav kampanjası vaqtında 30 adamdan ibaret, 2 zvenolıq jalınız qadınlardan teşkil etilgen qadınlar brigadasında brigadir olaraq calışa.

Delegatkalar qadınlar quvvetinden jüz prosent fajdalanmaq icün kolxozçı qadınlar arasında anlatuv işleri alıb bardılar. Bunıñ netiçesinde işge jaraqan bütün qadınlar 100 prosent işge çelb olındı. Işge jaramaqanlar da işge jardım eteler.

Delegatkalarnıñ emekdar qadınlar arasında anlatuv işlerini güzel alıb, barmalarınen oktabr bajramında 25 qadın kolxozqa a'za qabul olındı. Delegatkalardan: **Esma Asanova** 7 adam, **Abibe Bilal** 4 adam, **Politenko** 2 adam, **Alime Xalil** 2 qadınnı kolxozqa a'zalıqqa çelb etdiler.

Kolxozda işge jaraqan bütün qadınlar brigadalarqa bölindi. Emek nizamı, sotsialist musabaqası, udarçılıq işleri güzel sırasına qoyılmasınen sebebsiz işden qaluv büs-bütün ortadan qaldırıldı. Qadınlardan mutexassıslar jetişdirmek icün artda qalqanlar, özge ketgenlerge bekitildi.

Delegatkalar çahillikni joq etüv işinde de aktif qoşulalar. Mesela: brigada da delegatka **Fatma Jenge**, **Azize Ibrahim** ve **Afize Ibrahimni** oquta. Delegatka **Zbide Ali**, **Esma Umerova**, **Şerfe Ibrahimova** ve **Alime Bekirova** arqadaşlarnı oquta. Zarzavat brigadasında calışqan delegatkalardan **Amide Amza**, **Şerfe Xalil** arqadaşlar kene de öz brigadalarında 2-şer adamnı oqutalar. Böjle ajrı-ajrı olaraq qadınlar arasın da çahillikni joq etüv ve anlatuv işleri alınıb barılqan son, işler büsbütün denişdi. Majıs ayında **Fatma Süleiman** ve **Fera Ibraim** arqadaşlar, normalarını jarı-jarıqa toldırmaqan olsalar, şimdi 100 prosent toldıralar.

Delegatka Sejt-Velijeva arqadaş para vastalarını mobilize etüv isinde aktif qoşulqanı icün rajon içra komiteti tarafından mukafatlandı.

Eski-Jurt kolxozı bu sene devletge tütün teslim etüv planını noyabr 12-de toldırdı. Süt hazırlav planını 100 prosent içra etdi.

Kolxoz qadınlarını 100 prosent işge celb etmeknen beraber onlarqa calışuv şaraitı dogurmaqnı da unutmay.

Kolxoz jaxsı jasli ve meydan ca teşkil etdi. Jasli ve meydanca güzel yemek ve kerek olqan inspektornen te'min etildi. Jasli ge maxsus bir sıqır berildi.

Aynı zamanda siyasiy jarıqlandıruv işleri de aqsamay. Siyasiy oquv tögerekleri etrafına bütün qadınlar celb olındı. Delegatkalar öz siyasiy bilgilerini artdırmaq icün airıca ehmiyet berip calışmaqdalar.

Delegatkalarnьn vьpusknь teşkilatlь suretde ötkermeli

Sonqь def'a delegat toplaşuvlarьnьn sajlavlarьnьn ötkerilgenine eki jьl tolub otura. Daha bir sьra eksiklikleri olsa da, esasen, bu myddet icerisinde partija teşkilatlarь tarafьndan delegatkalarnьn sijasij çehetden terbijelev oqrьnda byjyk işler japьldь.

Istihsal prinsipi yzerinde teşkil olьnqan fabrika, zavod, demir jol, sovxoz, kolxoz, içtimai jemek myesseseleri, zaktlar, janь japьçьlьq alьnьb barьlqan jerlernin partija jacejkalarь delegat toplaşuvlarьnь haqiqaten bir „udarni brigada" olaraq calьşdьlar, ki özlerinin artьndan emekdar işci, kolxozçь qadьnlьq kytlesini alьb bardьlar.

Bu myddet icerisinde Qьrьmda binlernen janь istihsalqa çelb olunqan işçi, kolxozçь, kustar; emekdar qadьnlar kadrosь delegat toplaşuvlarьndan kecdiler. Qьrьm şaraitьnda on binden zijade sajьlqan bu ordu, partija teşkilatlarьnьn jolbaşcьlьqь altьnda byjyk sijasij ve içtimai bilgi aldьlar, onlarnьn sijasij anь jykseldi. Delegatkalar faal suretde sotsialist xozajstvasь quruvda, beşjьllьq plannь toldьruvda, janь medenij jasav quruv icyn kyreşde iştiraklerini köstereler.

Şimdi bytyn partija teşkilatlarьnьn özynde janvar'5-ce qadar teşkilatlь suretde şeherde ve köide delegatkalarnьn vipusknь ötkermek vazifesi tura.

Delegatkalarnьn vipuskini muvaffaqijetle ötkermek icyn evvela bir sьra hazьrlьq, kytlevij işler alьb barmaq kerek, ki kerek delegat toplaşuvlarьnьn ve kerekse delegatkalarnьn japqan islerinin neticelerini iekynleie bilmek, isini te'min ete bilsin, delegatkalarnьn en gvzel fa'al sovet, koperatif, profsoiuz, gonylli teşkilatlarqa aluv icyn adamlar araşdьrmaq.

Delegatkalar tarafьndan japьlqan içtimai işler ile keniş kytleni tanьş etmek icyn vipuskaqa hazьrlьq devrinde sajlavçьlar özinde delegatkalarnьn hisab dakladlarьnь dinlemek kerek, bunьn icyn xususij toplaşuvlar toplamaq mymkin olmadьqь taqdirde, zveno, brigada toplaşuvlarьnь, kolxoz, istihsallarьnda dьvar gazetalarьnь, MTS rajon gazetalarьnь, qadьn zurnallarьnь fajdalanmaq kerek.

Şeherlerde mutlaqa zavod, şeher vipusk delegat konferensijalarь caqьrmaq kerek. Bu jekynlev konferensijalarь etrafьna partija, profsojuz, koperatif, içtimai teşkilatlarnьn nazar diqqatlarьnь çelb etmek. Delegatkalarnьn, işci qadьnlarnьn faalijetini, nazar diqqatlarьnь 34 xozajstva jьlьnьnь qarşьlavqa, qьsqa hazьrlanuv, işçi qadьnlar tarafьndan istihsalnьn texnikasьnь benimsev, malnьn kejfijetini tyzeltyv, sotsialist musabaqasь udarniklik işinin daha jyk seltyv vazifeleri etrafьna çelb etmek kerek.

Köjde kustovoj vipusknoj konferensijalar MTS massivinde ve MTS-ge kirmegen jerlerde daxi caqьraraq kolxoznitsalarnьn aktivniklerini, faalijetlerini, kolxozlarnьn hykymetge olqan bytyn borçlarьnь vaqtьnda toldьruv, (et, jьmьrta, syt, jaq, pamuq, tytyn), kolxozlarnьn artqac ekmeklerinin kolxoz alьş-verişi vastasile teşkilatlь suretde köj koperatifine satuv, kolxoz mahsulьnь emek kynine köre taqsim etyv işinin gyzel teşkilatlandьruv, kibi vazifeler etrafьna mobilize etyv özini işde köstergen delegatkalarnь vidvizenije icyn mejdanqa ketirilgen kolxozçь qadьnlar çedveline kecirmek kerek, vidvizenije icyn rezerv çedveline kecken ve kerek ise kecmegen kolxoznitsalarnь cesid oquv tögereklerine çelb eterek, onlardan jolbaşcь kolxoz, sovet, koperatif teşkilatlarьnda jolbascь-çetekçi işlerde calьşmaq icyn kadro jetişdirmek, hazьrlamaq, diger tarafdan ise kolxozda cesid myrekkeb masinalarda calьşmaq icyn hazьrlamaq kerek. (Traktoristka, kombajnerşa, şturvalşcitsa ilaxire).

Delegatkalarnь teşkilatlь suretde vipuski etrafьnda alьnьb barьlqan bytyn kytlevij işler partija teşkiatlarьnьn onьn aşaqь zvenosь olqan jacejkalarnьn qadьnlar arasьnda calьşuvnь daha zijade quvvetlendirmege, elde etilgen muvaffaqijetlerni pekitmege sebebci olmalьdьr, ki XVII-nçi partija sijezdine ve XVII-nçi Qьrьm oblast partija konferensijasьna qadьnlar arasьnda calьşuvnь daha jyksek sevijelerge cьqarmaqa sebebci olsьn.

Delegatkalarnьn teşkilatlь vipuski etrafьnda alьnьb barьlqan kytlevij iş oblast partija komi-

IŞDE PERELOM BYJYK

Kursunskaja arqadaş, Kerc MTS politodeli qadьnlar teşkilatçьsь

Topraq Xalq Komisarlьqь politsektorь janьnda olub kecgen politotdellarda calьşqan qadьn teşkilatçьlarьnьn myşaverelerinde **Korsunskaja** şöjle dedi:

Men Kerc MTS-nin politotdelinde qadьnlar teşkilatçьsь olaraq calьşa başladьm. Ilki vaqьtlarda kolxozlarnen, kolxozdaki aktif qadьnlarnen tanьş olmaq icyn bir coq vaqьtlar ajьrьb, kolxozlarnь gezdim.

Biz qadьn teşkilatçьlarьnen birlikde kommunistlernin myşaveresini etkerdik. Myşavere-de delegatkalarda iştirak etgen ediler. Myşavereden son ajrь kommunist qadьnlarqa qьş vaqtьnda japьlmasь kerek olqan isler xususьnda konkret vazifeler berildi. Kolxozlarda jaceika sekretarlarьna, kommunist qadьnlar ve delegatkalarnen nasьl calьşmaq keregi haqqьnda xususij mektvbler jollanьldь. 1 nomeralь **Vojkoi** kolxozьnen „1 nomeroli Stalin" kolxozь delegatkalarь bir birlerinen musabaqalaşaraq, kolxoz azbarlarьnda 10 kynlik temizlik kyni i'lan etib, byjyk isler japdь, atlar yzerinde şeflik, inventarlarnь saqlav, bala myessiselerini çanlandьrьb, aqşamlarь bala evleri teşkilatlandьruv kibi yzerlerine bir sьra konkret vazifeler aldьlar.

Bizde 6 kolxozda qadьnlar işi gyzel alьnьb barьla. Biz bu kolxozlarda işlerni gyzel pekitmekle, diger artda qalqan kolxozlarnь da jaxşь calьşqan kolxozlar artьndan jetişdirmek icyn birinçi nevbetde partija ve komsomol jacejkalarьnь qadьnlar arasьnda işlerni canlandьrmaqa çelb etemiz. Komsomollar işge çelb olьndь, faqat daha jeterlik degil. Şimdi bizim partija jacejkalarьnьn öginde esas vazifelerden biri qadьnlar arasьnda qьslьq iş formasьnь gyzel teşkilatlandьrmaq mes'elesi tura.

Son vaqьtlrda kolxozlarda qadьnlardan 3 dane zveno başь, 1 dane selpo reisi, 2 dane zovxoz ajrьldь.

Men vidvigat olьnqan 2 zovxoz xususьnda toqtalmaq istejim. Onlarnьn her ekisi de oqur-jazar, calьşmaqa haves, qajretli qьzlar. Onlar işlerini gyzel japmalarьna baqmadan ba'zь erler kene de olsa kladovojqa özleri işnen varmaqa ujsinmejib, öz qadьnlarьnь jollajlar. Ba'zь erlerdeki böjle mizaçlarnь qьrmaq kerek.

Bizim massifde 7 traktorçь qadьn bar. Onlarqa calьşuv şaraitь doqurьlmadьqьndan jalьnьz yc danesi calьşa, qalqanlarь ise başqa işlerde calьşalar. Şimdi traktorçь qadьnlar brigadasь teşkil etmege qarar berdik. Bu fikir traktorçь qadьnlar tarafьndan da teklif olьnqan edi. Başqa işlerde fajdalanьlqan traktorçь qadьnlarnьn öz işlerine qajtarьlmasь xususьnda tedbirler köremiz. Biz traktorçь qadьnlarqa sarait doqurьr, ajrь traktorçь qadьnlar brigadasь teşkil etmiz.

---

tetinin, dekabr 4-deki en jaxşь udarçь, faal kolxozçь qadьnlardan jolbaşçь kolxoz islerine almaq icyn rezerv teşkil etyy işinin 1934 senesinin janvar birine qadar bitiryv haqqьndaki qararьnь ve ajrь qararda rajon, şeher partija komitelerinin MTS p/otdellarьnьn ögyne qojqan 34 senesinin mart 8-ine qadar endi rezerv cedveline kirgen kolxoznitsalarnьn en fa'allerinden 1.000 kolxozçь qadьnnь kolxoz reisi, reis muavini, köj sovet reisi, brigadir, ferma mydiri ve daha bunьn kibi kolxoz jolbaşçь işlerine amelij olaraq, juqarь işlerge aluv vazifesini jerine ketirmege jardьm etmelidirler.

Rajon, şeher partija komiteleri janьnda sulunqan qadьn sektorlarь bvtvn bu islerni MTS politotdellarь qadьn teşkilatçьlarь ile sьkь suretde baqlanaraq, birlikde keide delegatlarnьn teşkilatlь suretde vinuskini te'min ete bilecek kibi konkret amelij jollar sьzaraq bu isnin gyzel muvaffaqijetle ötkerilmesini te'min etmelidirler.

Bekirova

Partija ve Politotdellerniŋ jolвaşçьlьoq altьnda çumle kolxozçьlarnь hallь-taqatlь ve kolxozlarnь da bolşevik kolxozlarьna ceviririmiz.

Partija MTS ve sovxoz politotdel xadimleri olaraq kəjde 17 miŋ den zijade bolşevikler gonderdi. Bunlardan 3 miŋi qadьnlardьr.

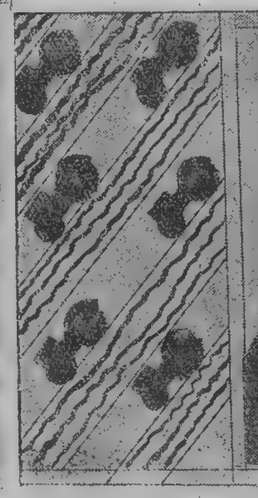

Resimde: Qьrьm MTS-leri Politotdellerinin qadьn teşkilatçьlarь—Kajdanovs[illegible]a (1), Anisimova (2), Koroleva (3), Pekarskaja (4), Grund (5), Şamanskaja (6), Castnikova (7), Fedorova (8), Berg (9), Taran (10), Kiseleva (11), Korsu[illegible]aja (12),—arqadaşlar. Umumij resim—OK VKP(в) qadьnlar sektorь ve Narkomzem Politsektorь tarafьndan caqьrьlqan qadьn teşkilat[illegible]larьnьŋ qadьnlar sektorь mydirelerinen birlikli muşavereleri.

ONLAR JALЬNЬZ EKI DANE DEGIL

Aqmesçid. Dekabr 19-da birinçi devlet matba'asьnda teşkilatij suretde delegatkalar nьn cьqaruv (vipusk) toplaşuvlarь ötkerildi. Toplaşuvqa 150-ge jaqьn qadьn iştirak etdi. Toplaşuvnьn kyn tertibinde stolovoj mydirinin hesab dokladь, delegatkallarnьn hesablarь ve en eji udarçь delegatkalarnь mykafatlav kibi mes'eleler tura edi.

Birinçi mes'ele boyьnça stolovoj mydirinin hesab dokladь dinlenilib, doklad boyьnça munaqaşaqa qosulqan arqadaslar öz aktifliklerini kösterdiler. Sözge cьqqan arqadaşlardan: **Krvckova, Delişova** ilax... arqadaslar: ilki vaqьtlarda aşxanada işci kontröli nin belli bir ta'limatname ile beraber gyzel calьşqanlarьnь qaid etib, sonradan ise işci kontrolliginin unutьlmasь ve zaiflamasь sebebinden aşxana da islerinin aqsaqanьnь ve bunьn janь basdan jolьna qojuv jollarьnь kösterdiler.

Bu mes'eleni hall etvvde umumij qadьnlar toplasuvь qaiet ciddii janlasaraq, kerek olqan qararlarnь qabul etdiler.

Ekinci mes'ele olaraq teşkilatii suretde delegatkalarnь cьqaruv mes'elesi olьb, delegatkalarnьn japqan islerinen jaqьndan tanьş olmaq icvn her delegatkanьn japqan işleri xususьnda hesablarь dinlenildi. Delegatkalardan: **Slysar** arqadaş, delegat toplasuvьnьn vastasьnen beraber partiiaqa kandidat qabul olьndь. O xozrascot brigadasьnda calьsa. Istihsalda normasьnь artqacьnen toldьra. Oquv kitablarьnь cьqaruvda aktif qosuldь. Öz sexlerinde profsoiuz teşkilatcьsь olaraq calьsa. Para vastalarьnь moblize etvvde aktif qosularaq 25 adamnь emanet sandьqьna çelb etdi. **Slysar** arqadaş, jaxşь işleri icyn mykafatlandь.

Delegatka **Belincikova** arqadaş, delegat toplaşuvnь vas tasьnen partijaqa kandidat qabul olьndь. Istihsaldan berilgen bytyn vazifelerni icra ete. Jardьm komisjasь reisinin jardьmcьsь olaraq calьsa. Para vastalarьnь moblize etvvde aktif qosuldь. Straxov kanen 38 adamnь sarьb aldь. Qarşьlьqlь jardьm çem'ijetine 25 adamnь çelb etdi. Ekinci 5 jьllьq birinci sene zajomьnь realize etvvde pek byjyk isler japdь. Dьvar gazetasьnda her vaqьt iştirak ete. **Belincikova** arqadaş, bytyn bu işleri icyn mykafatlandь.

Bөjle jaxşь—işleri icyn mykafatlanqan delegatkalar bir ve jaxud eki olmajьb, 1932—33 senesi zarfьnda delegatkalьq vazifesini taşьqan bytyn delegatkalar umumij qadьnlar toplaşuvьnьn i'tibarьnь qazandь ve nvmynevij işleri icyn, **Slysar, Belincikova, Lazennikova, Tsatko, Kynitsina, Xajkina, Levika** arqadaşlar qijmetli baxşьşlarnen mykafatlandьlar.

A—va

JANЬ JЬLDA—DAHA KONKRET RFHBERLIK

Balьqlava. Rajonьmьzda teşkilatij suretde delegatlarnьn cьqarьlьşь „vipusk" kampanjasь bir coq jarlerde bitirildi.

Bizim rajon nazik kyltura rajonlarnьdan olmaqle, delegatkalarnьn ve emekdar qadьnlarnьn röli kolxozlarda en myhim jerni tuta ve tutmaq kerekdir. Delegetkalarnьn cьqarьlьşь mynasebetinen rajonda ötkerilgen delegat toplasuvlarь, neticesinde biz ba'zь jerlerde jerli teşkilatlarnьn partiia jaceikalarь, köj sovetlerinin delegatkalar isine ehmijet bermejvv delegatkalarnь cesid teşkilatlar etrafьna pekitmejyv, jolbaşçьlьq işlerine qijmet kesmejvv kibi faktlarnьn ysti acьldь.

Delegatkalar 1932—33 seneleri boiь öz japqan işleri xususьnda umum qadьnlar toplaşuvlarь qarşьsьnda hesab bererek, janь jьlqa kecyv mynasebetinen kolxoz xozajstvasьnьn öginde turqan myhim vazifelernin içrasьna doqrь özlerini moblize eterek, köj teşkilatlarь tarafьndan japьlqan qolajsьz muamelelernin janь jьldan i'tibaren tekrar etilmemesini talab etdiler.

Bunьnle beraber, delegatkalar toplaşuvlarь netiçeleri bizde ba'zь jerlerde delegatkalar işine ehmijet berilib, keregi qijmet kesilgeni ve delegatkalarnь jolbaşçьlьq işlerine çelb olьnqanьnь da kösterdi. Misal olaraq Byjyk-Muskomja kejinde jerli teşkilatlarnьn qadьnlar işine gyzel baqьldьqь sajesinde qadьnlar işinin gyzel ketmesini ve delegatkalardan 11 dane jolbaşçьlьq işlerine çelb olьnqan, brigadir, brigadir jardьmçьlarь, zveno başь, jasla, aşxana mydirleri, ferma mydirleri kibi vazifeler başьnda **Besire Mucdaba, Selime Ablaziz, Zekije Meçid, Urije Amet, Behrije Xalilova, Gylsym Usein** ve ilaxire arqadaşlar calьşmaqdalar.

Zejnev Myslimova

Fatime, Razijelernin jerini kimler tutaçaq?

JASLINI QAPATMAQ OLЬRMЬ?

Balьqlava, „228 balanь 10 aj qadar bir myddet bu binalar icerisinde, Razije ve şu aptelernen bizler baqdьq“—mьna bu sezlerni, **Bajdar** kөji **„Q. Oktavr“** kolxozьnьn bala jaslisi, ploşcadkasьnda mydirelik vazifesini japqan **Fatime Abitova** arqadaş sөjlej.

220 oçaqda ceşid tyrly terbije kөrgen bu qadar balanь terbije etmek, baqmaq tabiij qolaj şej degil edi. Jasli ploşcadkada myrebbijelik vazifesini japuvda 3 senelik stazь olqan **Razije Abdulhakimova,** balalarnь baquv, terbijelev, eglendirryv işinde talmaj, bezmej calьşdь.

Zenife Muçdaba arqadaş daxi jaslidө balalarqa jemek pişiryv işinde 3 sene teçribesi olqan өzinin vazifesini namusla suretde içra etgenlerden birisidir.

Ploşcadka, jaslinin kolxozlarda qadьn quvvetinden fajdalanmaq icyn ojnaqan rolini sөjlemege haçet joq. Mьnda jaslinin bulunmasь sajesinde 6 brigada da 260 qadar qadьn, qьz kolxoz istihsalьnda plannь toldьruv oqrьnda kyreşeler.

Bunьnnen beraber jaslide bir taqьm eksiklikler de bulunmaqdadьr. Mesela: mьnda pek coq noqtalarqa 200-den zijade bala olqanьna baqmadan jasli, ploşcadkada jalьnьz 20 dane kravat bulunmaqda. Halbu ise bөjle bala kravatlarь Balьqlava rajon içra komitetinin azbarьnda acьq havada jatьb xarab olmaqdadьr. Balalar icyn jaslide hic bir tyrly bala ojunçaqь joq.

Balьqlava rajonь Baj ar kөji „Qьzыl Oktavr“ kolxozьnьn balalar baqcasьnьn umumij kөrynişi.

Emekdar qadьnlarьnьn istek qararlarь kaqьd yzerinde qalmasьn

Dekabr 17-de **Bajdar** kөji **„Qьzыl Oktavr“** kolxozьnьn emekdar qadьnlarь arasьnda, Şimalij Kafkaz qadьnlarьnьn **Stalin** arqadaşqa jazdьqlarь mektubi işlenildi. Bu toplaşuvqa iştirak etgen 150 qadar qadьn, qьzlar 1934-nçi. senesi sacьlaçaq 110 hek. tytynden iyksek kejfijetli bereket almaqa, devlet planьnь vaqtьndan evel toldьrmaqa, kolxoznь bөlşevik kolxozь, kolxozçьlarnь, hallь-taqatlь etmek icyn bujyk rehberimiz Stalin arqadaşnьn kөsterişlerinçe calьşmaqa sөz bergen ediler.

Ajnь zamanda balalь qadьnlarqa bytyn kyn calьşmaq icyn kolxoz idaresinin lazimij saraitnь doqurmaq kerekligini bildirib kolxozda bala jaslisi, ploşcadkadan ma'da pek kycyk jaslь balalar icyn tytyn tarlasьnda sejjar jaslinin mutlaqa meidanqa ketirilmesine qarar berildi.

Bu toplasuvda kolxoznьn idaresi, qadьnlarnьn isteklerini 100 pros. jerine ketirmege sөz bergeni halda, 10 ajdan berі devam etmekde olqan jaslini janvar birden itibaren qapatьlmasьna qarar bereler.

Bu ise kolxoz istihsalьnda calьşacaq balalь qadьnlarnь doqrьdan doqrьqa isden alьb qalmaq demek olqanьndan jaslige çelb olunmaqan balalarnь da, çelb eterek qadьnlarnьn quvvetinden 100 pros. faidalanmaq icyn onlarqa sarait doqurulmasь lazimdir. Pravlenije qadьnlarnьn istegini jerine ketirmege sөz bergen, daha doqrьsь borclь olqan pravlenije, ekinçi jaqdan jaslini qapatmaqa sөz bere. Bu doqrь olьrmь?

SAM—VA B.

UDARÇЬ QADЬNLAR, TEMBELLERNI DE TER

Çymhyrijet qьzьl taxtasьna qujuloqan Baoqasaraj rajonь „Ilic" kolxozьnьn udarçьlarь.

Çankoj. Qalaj MTS-i diresinde Açьaxmet köji „1040" kolxozьnda tytyn kylturasь asravqa jalьnьz kecgen sene başlandь. Faqat, mьnda buna zijade ehmijet berilib, işge çiddij sarьloqanlarьndan, iş teçribelerinde byjyk muvaffaqijetler qazanьldь.

Bir eki aj kursda oqub cьqqan tytyn brigadiri **Matuşenko** arqadaş, başda bu işge ta'jin etilgende, özinin teçribesi joqlьqьndan şikajetlenib, işni be çerib olamajaçaqьndan qorqa edi. Lakin, buna qulaq bermediler onь brigadirlikge ta'jin etdiler. **Matuşenko** beçeriksizlenmekden zijade işge çiddij sarьlьb onьn tybinden muvaffaqijetle cьqmaqnь ystin kördi hem şaj da japdь.

Bu jьl „1040" kolxozь 12 hektar tytyn oturtdь. Kolxoznьn en eji udarçь qadьnlarьndan **Zuravoka Kotova, Sivalap Fjokla, Poltiva Motja, Vasilenko Mara,** tytyn brigadiri **Matuşenko** arqadaşnьn jolbaşçьlьqь altьnda, tytyn oturtuv ça başlaqanlarьnьn ilki kynlerinden, bu kynge kelgenge qadar talmaj, busanmaj hic bir kyn işden qalmaj udarnij calьşaraq işlev normalarьnь daima artqaç toldьrьb, nymyne kösterib kelmekdedir.

Mьna bu udarçь qadьnlar öz teşebbuslerinen, işge cьqmaqanlar iş qacaqlarь, işge kec cьqьb, işlev normalarьnь toldьrmaqanlarnen kyreşdiler. Jalьnьz bunlarnьn teşebbuslerine binaen işge cьqmaj işden qacqan **Grad Jevgenija** 5 emek kyninen ştrafландь. Işge daima kec cьqьb, işlev normalarьnь toldьralmaqan **Guber, Lma** ve **Drabakin Darijaqa** istihsalij ta'zir berildi.

Bundan bunьn kibi içtimaij çezadan onlar zarar etmediler, bilaks fajda kördi, terbijelendiler. Evel normalarьnь toldьralmaqan, işge cьqmaqan, jaxud kec cьqqan olsalar, şimdi daima vaqtьnda cьqьb normalarьnь toldьra ve hatta artqacьnen toldьra başladьlar

Kolxozda tytyn brigadasьnьn a'zalarь hepsi 19 dane. Bunlardan jalьnьz 2 danesi er. Işlev, tьmar etyv vaqtьnda udarnьj calьşuv, onь demetleb, tajlab devletge teslim etyv ve kontraktatsija borçlarьnь içra etyvde daha zijade quvvetlendirildi. Eki zvenoqa bölinib calьşqan bu brigada, kontraktatsija borçьnь devlet öginde vaqtьndan evel içra etmek icyn 18 kyn qadar geçe kyndyz calьşuv teşkilatlandьrdь. Demetlevde kyndelik norma 8 sьrьqdan ibaret ajrь udarçьlar—baxsus **Zuravoka, Kotova, Sivalap Fjokla, Poltiva Motja** ve **Vasilenko Mara** öz normalarьnь artqacьnen toldьraraq 18—19 hatta 20 sьrьq tytyn demetlediler. Bunda kejfijetge, çьnьslarnь bir birlerine qarьşdьrmamaqa da myhim dereçe diqqat berildi.

Kolxoz bu jьl kontraktatsija planь myçibi devletge 68 sentner tytynni dekabr 20-de teslim etib bitirmege borçlь edi. Halbu ise udarçь iş netiçesinde plannь vaqtьndan evel—nojabr 30-da artqacьnen—69,6 sentner olaraq içra etdi—satdьlar. Plandan tьş olaraq berilgen 1,6 sentner tytyn 20 prosent bahalь qijmetnen satьldь. Plan artqacьnen tolqandan son kol-

BIJELEDILER

xozçьlarnьn her emek kynlerinin qarşьlьqьna taqsim etmek icyn 20-şer gram tytyn. Bundan qajrь kolxoznьn umum xozajstvasьnь qavileşdiryv fajdasьna 2 ton artqac tytyn qaldьrьldь.

Emek qahramanlarь, emekge sevingen janaşqan, tytyn kylturasьnьn inkişaf etmesinin tarafdarlarь olaraq işden hic bir kyn qalmaj, hem udarnij calьşqan **Zuravuka Kotova**—300 emek kyni, **Sivalap Fjokla**—297 emek kyni, **Poltiva Motja**—256 emek kyni ve **Vasilenko Mara** da 260 emek kynine malikdirler. Onlar ez udarçьlьq işlerinin bu byjyk netiçelerinen iftixarlanalar.

Kolxozda tytynçiliknin doqrь inkişaf etmesi ve onьn daima muvaffaqijet qazanmasьnda qadьn quvvetinin ojnaqan rol byjykdir. Bundan tolajь, onda tytynçiliknin daha zijade ilerilemesi icyn, kolxoznьn idaresi, qadьnlarnьn 1934 senesi tytyn bereketini jetişdirib başlavda 100 prosent iştirakini te'min ete bileçek şartlarnь doqurmasь bala jaslileri, bala baqcalarь acmaq işine zajade diqqat etmesi lazimdir.

Çemile

SOVET A'ZALARЬ QADЬNLARQA—KONKRET REHBERLIK

Sudaq. Biz her ne qadar gazeta, zurnallar vastasьnen olsьn, ceşid toplaşuvlarda olsьn sovetler janьndaki seksijalarqa qadьnlarnь çelb etmek, kej aktifi sajьlqan qadьnlardan şovet kadrolarь, seksijalar jolbaşçьlarь hazьrlamaq kerek deb sejleşsek qararlar cьqarsaq da, kejde bir coq aktif qadьnlarьmьz bulundьqь halda bizim kejlerimiznin pek coqьnda onlarqa ehmijet berilmejyvi sebebinden sejlenilgen sezler cьqarьlqan qararlar kaqьd ystinde qalalar.

Bizim Sudaq rajonь nazik kyltura rajonlarьndan sajьlmaqle, işlerimiznin coqьsь qadьnlar quvvetinen mejdanqa ketirile. Qadьnlar arasьnda kytlevij işlernin son dereçe zaif olmasьna ve keregi calьşuv şaraitьnьn doqurьlmamasьna baqmadan pek coq kolxozlarda qadьnlar quvvetinden fajdalanuv işlerini 100 prosent elde etdik demek mymkin. Onlar icinde istihsalda iş kejfijeti oqrьnda qat'ij kyreşib iş nymyneleri kestergen, udarçь qadьnlar pek coq olqanь kibi kejnin sijasij, içtimaij, medenij jaşajьşьnda da aktif qoşulaçaq kibi qadьnlar oldьqь halda, onlar kenarda qala, işge çelb olьnmajlar.

Bunlarqa kej jolbaşçьlarь olqan sovet ve kolxoz reisleri ehmijet bermegenleri kibi ba'zь jerlerde partija jacejkalarь da ez rehberliklerin kestermejler.

Misal olaraq Qutlaq, Qapsxor, Ajserez, Şelen kejlerinde Sovetlerde seksijalarnьn işleri xususьnda toqtalmaq istejim. Bu sovetlernin hepsinde qadьnlardan a'zalar bulunmaqda faqat onlarnьn hic birisi işge çelb olьnmaj, jolbaşçьlьq japьlmaj, konkret vazifeler berilmej. Sovetlerde a'za olqan qadьnlarnьn ise ne japьlaçaqьndan ve nasьl başlajaçaqlarьndan xaberleri joqdьr. Bu işni bu jerlerde bejle ely noqtasьnda qaldьrmaq olmaz. Artьq ortada olqan eksiklikler joq etilerek qadьnlarqa rehberlik ve jardьm artdьrьlmalьdьr.

Mosne Useinova

Baqcasaraj rajonь, Qьzьl Qьrьm kolxozьnьn udarçьsь, 300 emek kyni qazanqan Şahsine Bekirova arqadaş.

ESFIRE, GYLIZARLAR, NASIL ÖSDILER?

Balıqlava. Bajdarda jyksek qırlarınn ystlerinde, ete kierinde alamıc, alamıc qarlar turub daha irimej, daqlar yzerinde duman havanın dımlı, suvuqlıqından etri daha keterilemej. Bulutlar arasında kade bir kerinib qaib olub ketgen kyneş suvuq havanı ısitamaj edi.

Bu Mart ajında calışmaq icyn havalar ujqunsız olqanına baqmadan **Bajdar** keji **„Qızıl Oktabr"** kolxozında **Hurmus qani, xatiçe Ali, Gylizar Amet, Asibe usein Sundus Bekir, usylizar kraj** ve başqa qızlarnı 2000 ge jaqın parnikler başında calışqanlarnı keremiz.

Bu kolxozda, **Bilal suvçı, Vaçib çelal, Osman çelal** ve başqaları kibi loqatâçlar, iş sevmezler, sijasij, iqtisadij ehmijetge malik tytyn kyltursından jyksek bereket alınmamasın icyn calışqır qadın, qızlar arasında aks teşviqat japmaj qalmaj ediler.

Sotsijalist bereketinin duşmanı olqan bu qalpazanlarnın sözlerine baqmadan **Vesile Ibrahimova, Zemine Memetova, Fazile Ismail** ve başqaları yzyrsiz işden qalmadılar, jyksek bereket almaq icyn tırışdılar, kyreşdiler.

„Qızıl Oktabr" kolxozı bu sene plan boyunça devletge 115 hektar tytynden 61 ton tytyn bermege borçlı edi, kolxozda, juqarıda adları kösterilgen iş qacaqları erlerden qajrı **Rasime Hasim, Remzije Osman, Abibe Usein, Esma** kibileri qadınlar işden qacdılar Kolxoz xızmetine cıqmadılar, plannın tolmamasına calışdılar. Bundan etri kolxozda jetişdirilgen tytyn kejfijetce osal olqanı kibi plannı jalnız 70 prosent eda etdi.

4 brigadanın icerisinde 14,240 kilo tytyn hasıl etmeknen birinçilikni alqan **Petka Svistinovnın** briqadası, dekabr 28 de öz planını eda etgenleri kibi tytyn demetlev işini de,bitirdiler.

Tytyn işinden keregidaj anlaqan svistinovnın briqadasında **Esfure Fettajuva** arqadaş emekni hesabqa aluv işinen meşqul buluna. O hic bir kolxozçı, qadın qıznın qazanqan emek künlerini qacırmadan qajd etdi.

Kene bir brigadada mutexassıs sıfatınen calışmaqda olqan **gylizar kraj arqadaş Petka** briqadasında esgen qızlardan sajıla - **1934 çi** senesinde teşkil olunaçaq qadınlar brigadasında brigadirlik, emekni hesabqa aluv işleri icyn ajrılqan bu arqadaşlar, 34 çi senesinde **„Qızıl Oktabr"** kolxozında jyksek bereketni elde etmek icyn qadın brigadasının birinçilikni alaçaqlarına emin olqanlarını bildireler.

10 aj bir myddet jekdigerini köremejinçe calışamaqan bu arqadaşlrar, dekabr 28 de artıq senelik işlerinin sonına muvaffaqijetnen cıqıb bir birlerinden ajrılışqanda bizim sotsialist xozajstvamızda jyzler, binlerçe insanlarnın bir emel, bir maqsadnen jyksek sots, bereketi oqurında aqa, qardaşdaj calışqanlarını Kösteredir.

Bizde sotsialist xozajstvası kolxozlarnın teşkilat - xozajstvaça jykselmesinen beraber gylizar, Esfurelernin de jykselmeleri elbetde iftixar etileçek, quvanılaçaq hallardandır.

Samedinova B.

ŞEMSNUR XATIPOVA

VKP(b) oblast komitetinin, 100 kolxozçı qadınnı jolbaşçı işlerge çelb etmek qararı boyınça, Qırım saqlıq saqlav Xalq komisarlıqının jasli idaresi nacalnigi vazifesine ta'jin olundı. Şemsnur Xatipova arqadaş 1924 senesinden partija a'zasıdır.

Əsəri AJŞE

Jazgan Ç. Qafarof.

(Başь 9 ve 10—11 №№)

Mustafa qajalar arasьndan cьqьb da ajnьn jarьqьnь kesmekde olqan aqaclar taldasьna kirgenimen arqasьna cevrilib baqdь. Nefize hala jerinden ajrьlmaj, ajnьn bol jarьqь onьn ystine bytyn kəleminen təkilgen, deniz ystindeki kyrnyş jol ise Nefizenin qarşьsьnda sanki kibi kərilgen. Mustafa bu levhadan kəzini almaj, kyja onlar Mustafanьn Nefizesi, onьn Merjemcigi degilde; usta bir hejkelçinin elinen mermer taşdan ojulqan „Şefqat, sevgi" hejkeli edi.

Çigerlerinden qajnab kelgen sьçaq nefesler biri-birinden qalьşmadan Mustafanьn burun tanallarь jaqarçasьna taşmaqda, onь jyregi daha sьq urmaqda.

— Joqsa haqiqətende aldandьmmь!...—Şimdi Mustafanьn dimaqьnь ezgen tyşynçeler arasьndan ajrьlьb cьqa bilgen toplь fikir ve sorqь bu edi...

Mustafa jenede jolьna jəneldi, o adьmlarьnь sьqlaşdьrmaq, evine tez jetmek ve Nefize evge qajttьqь taqdirde ona əzinin kərdigi levhalarnь sezdirmemek icyn aşьqa; lakin jene bu levha onьn ajaqьna sanki buqav kibi sarьlьb onь canalata; her bir beş, on adьmda cevirile, Nefizeni kərmek istej, lakin „nicyn kərmek?..—bunь o, əzi de ajьrdь etmej... acuvmь?... joqsa açьnuvmь?...

Mustafa nihajet evine jaqьnlaşdь; ajdan taldalanqan qapusь əgynde eki kəlge onьn kəzine ilişdi, qac adьm sonra: —Mustafa! Sensinmь—degen tanьş bir davuş onь qarşь aldь...

Xalil; Nefizenen savlьqlaşub da jolьna jənelgenine, Nefizenin ondan „ja okecyb ketgen kim„ —deb soradьqь adam kəlgesinin peşinden jetişmek ve toplaşuvqa kec qalmamaq icyn adьmlarьnь bir qat daha sьqlaşdьrdь; lakin onьn peşinden jetişmek icyn Xalilge adeta capmaq kerek edi. Onьn kim oldьqьnь bilmek icyn əzinde belli bir meraqlьlьq sezmediginden Xalil daha zijade aşьquvdan red edindi, faqat əgyndeki bajьr juqarь tьrmaşьb barmaqda olqan kəlge, jolnьn aqaclar, talablardan cьplaq jerine keldikde; o bytynile ajnьn ajdьnlьqь astьnda qaldьqьndan Xalil onьn jyryş ve kyrynişinden Ajşe olqanьnь ferq ete bildi...

— Ebet; Ajşe... hem zavallь, hem de xijanet Ajşe!.. Açeba qajdan kele, nicyn aşьqa, hatta capa?—Bu soravlar sanki topdan dijerlik Xalilnin fikrine aqьşub keldiler. Juqarь jolqa cьqьb da, Ajşenin Mustafanьn evine doqrь kete başlamasь, Xalilde bir qat daha zijade meraq ujandьrdь.. —joqsa Mustafa onь menim peşime anьçь qojdьmь? Kercekden de Nefizeni kirlemek istilermi? Açeba bundan ne cьqaçaq?... Xali; u tyşynçelerge olub da adьmlarnьn haqiqaten toqtalьr dereçede javaşladьqьnь sezemejyb qaldь.

— Sen de qьzьl koşege ketesinmi Mustafa!,— Baxtile jengenin bu soruvь Xalilni ujqudan ujantьr kibi ajьndьrdь...

— Daha ertemi joqsa Xalil? Pek javaş ketesin.. Men kecikdim bellеb aşьqub cьqdьm.

Xalil icyn şimdi Baxtile jengege [illegible]

çevabланmaq kyc edi. Egerde „daha erte“—derse jalan olaçaq; cynki kercekden de vaqьt kecmekde edi... Ja „artьq kec bile qaldьm“—derse... o vaqьt ycynçi bir syal, belkide çevab berilmesi ilk ekisinden de da myşkylçe syalnin kelyb cьqaçaqь acьq ihtimallь; o da „kec olqan olsa nicyn o qadar adьmlarьnь javaşlatdьn, nege o qadar daldьn“ soravь olaçaqdьr...

— Qaliba biraz keçe qьrdan aşьqub cьqdьm, biraz nefesini tьnьclandьrmaq icyn javşladьm—çevabьnen ozini jengilleşdirgenden oldь, ekisi de adьmlarьnь tozleşdirib qьzьl kyreşge taba ketdiler.

Ajşenin başda Xalilnin peşinden kelmesi, sonra Xalilnin Nefize janьnda toqtaldьqьnь kormesinen bojle capmasь evvelçe tyşynilib qurulqan bir plan netiçesi degil de rast kele bir iş edi... O da bygyn sanatorijaqa işnen barqan edi. Lakin jolda Nefizenin jalьda oturmasь Xalilnin ise onьn janьnda toqtalmasьnь korgenimen, Ajşede ojle bir quvanьc pejda oldь, ki o sanki coqdan beri bekledigi bir maqsadьna irişgen edi. Onьn icyn daha zijade tyşynmege, toqtalmaqa haçet qalmaqan edi. Cynki aqşam jalьnьz başьna oturqan Nefizenin janьna Xalil jaqьnlaşdьqdan son her şej „belli“ edi. Ajşe icyn jalьnьz bu iş qalqan edi ki, o da capmaq, Mustafaqa bu xaberni jetişdirmek...

Ajşe tьnьşь tьqalьr bir tezliknen Mustafanьn qapusьna janaşdьqь vaqьt, qapu janьnda birisinin turqanьnь korgenimen:

— Mustafa tez ol! onda, jalьda... vallahi billahi jalьda... şimdi oz kozimnen kordim, qucaqlaşub otura ediler...

— Toqta ahmaq javaş ol!..

Ajşe o dereçe abdьraj ediki; ozine çevablanqan adamnьn kim oldьqьnь bile ferqlamadan:

— Mьna oz kozimnen kordim Mustafa, başda...

— Jaqьn kel, Mustafa evde joq, onь tapmaq kerek—Kemal artьq Ajşeni anlaqan; Ajşe de ozinin kimnen sojleşgeninin ferqьna barqan edi.

Ajşe, Kemal artьq jan janaşa; Ajşe jenede „korgenlerini“ anlatmaqa calьşa... lakin Kemal onьn sozlerini dinlemekden zijade şimdi plan quruşdьrmaq, bundan nasьl „fajdalanmaq“ mymkyn olaçaqьnь tyşynmeknen oqraşa. Ojlejal.. Artьq her şej hazьr... Mustafanьn hic bir şejge şubhesi qalmajçaq; şimdi bytyn bunlarnь oz kozinen korse şubhesiz Xalilni...

Kemal elinen çebini tekrar joqlaşdьrdь, şarab şişesinin suvuq teni parmaqlarьna toqunmasьnen en esas aletnin, jerinde turqanьna bir qat daha qanaatlendi.

Ja Mustafa qajda! Belkide o kecikse her şej qimetini qajьb eteçek, o vaqьt işnin jenede jarь jolda qalmasь ihtimallь...

— Alla belani bersin qançьqьnь, aranda, qorada koryşgenleri jetişmegende giçe de jalьda... Egerde evnin taldasьnda turmasa ediler, aj jarьqь bu sozlerni sojlegende Ajşenin jyzinde hasьl olqan xijanetlik zeherini ajdьn kostereçek edi.

Işte Mustafa evine jaqьnlaşdьqь vaqьt onьn qapusь oginde turqan kolgeler bunlar edi...

Mustafanьn kelgenini korgenimen Ajşe:

— Mustafa qajda jyresin...—dev başladь, lakin Kemal onьn elinden cekyb:

— Toqta, men ozim başlajьm—sozlerini javaşdan Ajşege anlatdь...

Mustafa Ajşelernin janьna keldigi vaqьt sanki kimseni kormegen ve hic bir şej eşitmegen kibi doqrь evine kire başladь...

— Mustafa! nasьl oldь ja? mensiz bir eki caqьşdьrьb keldin qaliba! kozlerin hic bir şej kormej!..—Kemal Mustafanь „sarxuş olmasьn“ şubhesinen bu sozlernen joqlaşdьrqanda, Ajşe:

— Mьna koresinmi Nefize jene de evde joq, mьna men...—dev başladь: Faqat Kemal onьn kozine ojle bir baqdь ki; her ne qadar ozinin istegine qat, qat aks olsa da Ajşe tekrar susdь...

Mustafa başьnь elleri arasьnda sanki onь tyşynçenen patlamaqdan qutarmaq icyn sьqar kibi tutьb kravat kenarьnda oturdьqьndan janьndakiler arasьnda olub kecgen koz alьşmalarьnь kormej ve sozleri qulaqьna kirmej.

Kemal stol ystindeki alьşьq stakanqa şarab qojqanda jyzinde jьlan kylgysi pejda ola; „koresinmi ahmaq işge bojle başlamaq kerek“ manasьnen Ajşege baqa.

— Hajdь Mustafa! cek sen bir dane... Hepsi kecer...

Mustafa birden stakannь avucladь, bir sessiz boşaltdьqdan son:

— Elbet doqrь hepsi kecer, hem de meni aldatmazlar...

Mustafanьn bu sözleri Kemalqa jyrek berdi...

— Öjle dostьm—özi javaşdan Mustafanьn janьna onьn omuzьna elini qojdь, Ajşege de artьq sözge başlamaq vaqtь kelgenini anlatdь.

— Men sanatorjada Esmaqa baroan edim, bir daha jalpacьq qajadan aşaqь jolnьn kenarьnda eki kelge tura, bir daha baqsam ne baqajьm, valla—billa Mustafa öz közimnen kördim, mьna Xalil Nefizeni quçaqlaqan, ajtmaqa da utanam....

Kemal;—ojda jaxşь ujdьrdьn—dereçesine Ajşege köz taşlaj, özi ise Mustafanьn boşaltqan stakanьnь tekrar, tekrar toldьra, özi de:

— Mustafa eşitesinmi!.. Belkide menim ajtqanlarьma vaqtьnda inanqandьrsьn!—sözlerinen Ajşenin ajtqanlarьna quvvet bermek istej...

Mustafa elindeki stakanьnь polqa urub:

— Ax meni aldatalar...—deb tişini qьsьrdatdь. Kemal sanki öz maqsadьna jaqьnlaşьr kibi telesyvnen:

— Hajdь Mustafa jalьqa!. Öz közinmen...—öz başladьqь sözini bitiralmadь, cynki; cynki Mustafa:

— Maqa belli, hepsi belli—sözlerinen; turьb ev icinde jarь saruş adьmlarьnen dolaşa başladь.

* * *

Nefize; deniznin inad, ve qajalarnь özlerini parcalaqanьna baqmadan öz hyçymlerini devam etdirmekde olqan dalqalarьndan közini almadan tyşynyb turmaqda, Xalilnin kecyb ketmesinden onda qalqan bir te'sir olsa oda; jenede onь qinamaqda olqan öşeklernin tazermesi edi. Bygyn Nefize ömri icerisinde kecirdigi daqiqalarnьn en hall etiçi momentini kecirmekde... onьn qarşьsьnda eki ve her ekisinin de netiçe Nefize icyn acьq ta'jinlenmegen eki jol turmaqda... Nustafa onь evden quva şimdi evge qajtmaqmь, joqsa ondan bysbytyn özini yzmekmi!..

Bu eki eziçi tyşynçe biri birinen jarьşqan kibi onь jormaqda, ezmekde...

Nefize bir qadьn, Mustafa qoça olmaq sьfatinen bir emir etiçi; lakin bu qanun eskinin, inqilab, sotsialist huçumь, sovet qanunen, diger qara adet, qanunlarnen birlikde joqlьqqa mahkym... Nefize bir kolxoz aktif qadьnь, partija kandidatь olaraqdan bunlarnь pek kyzel knlaj... Lakin bunь öz emrinde hall etmek icyn özinde kerek olqan hall etiçilikni, quvvetni tapmaq...—mьna bu daqiqada onь bu noqta her şejden zijade qinamaqda...

Merjemcik artьq anasьnьn quçaqьna tekmilinen jerleşgen, o artьq sabij juqusьnda Nefize vaqtьn kecmekde oldьqьnь ferqladь, qьzcьqьnьn jyzinden ana şefqatьnen öpdi, onьn közlerinden tammaqa hazьrlanqan köz jaşlarь, ajnьn turmadan daha zijade quvvetleşgen jarьqь, altьnda kyja onьn jyzini bermemek icyn japьşdьrьlqan inçi daneleri kibi parьldamqda...

Şimdi Nefize ilerideki adьmьnь tajinledi, qattь olaraq evge qajtmaqa qarar berdi. Lakin Mustafa icyn, onьn qarşьsьnda bojьn egmek, jalvarmaq, onьn jersiz hareketlerine qatlanmaq icyn degil de öz evi, onda Merjemnen ekisinin Mustafadan daha zijade sahibliqь oldьqьnь közge alaraq:

— Egerde meni qabahatlь tanьsan, egerde menimle jaşamaqnь ileride özin icyn bir kir sajsan... iş irade senin!.. men evimden bir adьm tьşarь atlamam, Merjem ve men evge senden de haqlьmьz—sözlerinen Mustafanьn qarşьsьnda meseleni bytyn qatьjetinen qojmaq icyn qajtmaqa qarar berdi.

Nefize jalьdan uzaqlaşa başladь, deniz jeli onьn arqasьndan javaşdan esmekde, kyja ona, öz qattь qararьndan qajtmamaq icyn adьmlamaqa jardьm etmek istej, hala daha eşitilmekde olqan dalqalarnьn şuvuldьlarь ona Nefize kyreşiniz de israrlь oldь dij ediler...

Artьq evge jaqьnlaşdь, lakin şimdi Nefize; Mustafanьn nasьl qarşьlaçaqьnь tajinlemej, belkide o qapunь qapap bysbytyn icerige braqmajaçaq... o halda ne japmalь.

— Baxtile jenge de qalьr, jarьn köj soveti vastasьnen...—Nefize tamam tyşynçesinin

noqtasьna kөlgende evinin qapusьna jetişgen edi.

Evde stakan qьrьlmasь, „maqa belli, hepsi belli“ sөzlerini ve ona bir qac sesnin daha qoşuldьqьnь eşitdi. O birden irklyb „kirmek-kirmemek“ fikirleri arasьnda qalsa da, sonьna qadar qatьjet degen quvvet onь çesaretlendirdi...

Nefizenin, baş parmaqь papunьn şьrtьna toqьnqanda onьn tenini өz istegine, iradesine ters bir titreme qapladь; cynki en hall etiçi bir daqiqa, cynki sekyntlьq, belkide jarьm sekyntlьq vaqьt sonra qapu acьldьqь kibi her şej anlaşьlaçaqdь...

Kemal elindeki boş stakannь avuzьna alaraq:

— Mutafa, seni men өz qardaşьm kibi sevem senin namusьnnьn lekelenmesi menim icyn de pek aqьr... lakin—o sөzinin sonьna cьqamadь, cynki qapu acьldьqь kibi beklenilmeden ortada Nefizenen Merjemcik pejda oldьlar...

Pençire kenarьndaki stol ystindeki sekiz cьraqlьq gaz lampasьnьn qьzьlьmtь jarьqьndan kyneşi sөnmege başlaqan kөrynişdek evnin icerisinde, Kemal ve Ajşenin kөzine bir qat daha qaranlьq cөkdi, kendisini her şejden ferqsьz, kyja bir şej eşitmez, kөrmez halda ev icinde dolaşmaqda olqan Mustafa, qapudan Nefizenin kelyb kirmesini bile eslemedi.

— Nefize men saqa kelgen edim; senin sьq taraqьnь isteçek edim, bygyn balalarnьn başьnь juvmaq istej edim de...—Ajşe her ne qadar өzinin abdьraqanьnь sezdirmemek, өzine qolajlь jol araşdьrmaq icyn sөzlerini rahatlьqnen ajtmaq istese de, her bir sөzi qaltьramaqda olqan dudaqlarь arasьndan yzylyb cьqmaqda, onьn lampa şavlesinden jaltьramaqda olqan jьlan kөzlerinden xijanetlik ve jalançьlьqь aks etyb turmaqda. Mustafa başьnь kөterdi, qarşьsьnda bytyn kevdesinen dikili turqan Nefizege baqdь, lakin başьnь tekrar, aşaqь alaraq kravat kenarьna oturdь.

Kemal şimdi olub kecgenlerden bir şej anlajamaz kibi kөzlerini mьjav quş kibi fьrlatub Ajşe, Mustafa ve Nefizenin yzerinden alalmaj.. cynki onьn bekledikleri hep aksine cьqmaqda.. cynki Ajşe bysbytyn sөzinin mevzu'ьnь tyrlendirerek acьqdan acьqqa Nefizenin qarşьsьnda Mustafaqa haman bytyn kөrgenlerini sөjlemej... Nicyn Mustafa daha beş daqiqa evvel өzine „bytyn şejlernin anlaşьldьqьnь sөjledigi beş, altь stakan boşaltdьqь halda hala nicyn şimdi nicyn Nefizenin yzerine atьlmaj, nicyn Mustafa bu sөzlerini eşitdigi kibi pьcaqьnь alьb jalьqa Xalilge hyçymge cьqmadь...“ Bytyn bunlar Kemal icyn anlaşьlmaz bir hal. Joqsa zijade sarxuşlandьmь, belkide onь icirmemek kerek edi...

Kemal dajanalmadь:

— Nicyn susasьn, vaqtь, tamam vaqtь, hepsini ajtmaq kereksin— dereçesine zorlav ve qorquzuvnen Ajşege baqdь...

Ajşe bu baqьşdaki emr etiçi manalarnьn hepsini anlasa da jenede susa... Cynki o şimdi jalьnьz өşekge isti'dadlь bir baxьtsьz; ne sөjleçeçek?.. Kөrgenlerinimi... onьn kөrgenleri ise Mustafanьn on adьm uzaqlьqda Nefizenen sөjleşdiginden qajrь ne kөrdi...

Jalan ajtmaqmь? Өzi de kөz kөzge... Elbetde bir өşekciden bu qadar çesaretni beklemek qarardan zijade olьrdь...

Kemal jene de kөzini Ajşe den alamaj, o bytyn quvvetinen kөz işaretlerinen Ajşege өz emrini hep tekrarlaj. Nihajet Ajşe өzinde Nefizenin kөzine baqmadan dudaqlarь arasьndan sanki zornen qurtulьr kibi cuburmaqa başladь.

— Nefize men şimdi jalьdan kelgende qajalar ystinde birisini kөrdim şen tygyl edinmi...

— Elbet men edim... Men Xalilnen sөjleşyb turqanda sanki capar kibi birisi kecyb ketdi onь men sizge benzetdim... Nefizenin өzini oldьqca rahat tutub Merjemcigini kravatqa jatqьzmaqnen oqraşaraq ajtqan bu sөzleri acьq havada eşitilgen jьldьrьm gyryldisi kibi Kemal ve Ajşenin mьjьna urdь.

Kemal kөzlerini Mustafanьn yzerine tikdi... lakin Mustafa jene de başьnь ellerini arasьna alub çansьzlanqan bir halda kravat yzerinde oturmaqda devam ete.

Nefize, Merjeminin kravatь kenarьndan cekilerek oldьqca mulajimliknen:

— Kemal aqa otursanьz, nicyn ajaqda turasьnьz—sөzlerinen Kemalqa skemle teklif etyb;

özi stol cekmeçesinden sıq taraq alıb Ajşege uzatıb:

— Alınız taraq...—dedi.

Mustafa ellerini başından aldı, başını qaldırdı, dişlerini qırmaq ister kibi qıcırdatıb qarşısındakilerine baqdı, lakin onın közindeki tuman onlarnın keregi kibi ferqına baramadı.

— Ax men... men Mustafa... aqajım dev çyrem, lakin meni bala kibi aldatdılar... aldandım...

Kemal stol ystindeki şişelerni joqlaşdırdı, son stakannı toldırıb Mustafaqa uzatdı... Ajşe elindeki taraqnı peşmalı altına alıb cıqıb ketmge hazırlanır kibi qapıqa baqına.

Kemalnın stakannı Mustafaqa uzatmaqda oldıqını körgen Nefize, haman Kemalnın elini tutıb:

— Kemal aqa! Mustafaqa jetişir öziniz iciniz— demesi Kemalnı bysbytyn şaşırdı. Cynki bu ev icinde „icki işine" Nefize ilk olaraq qarşa ve ilk olaraq Mustafa özini sıqmadan Nefizenin yzerine sögyşler javdırmaj.

— Ox aldandım, bala kibi aldandım—Mustafa turdı, Ajşege doqrı kelyb:

— Senin jalıda körgenlerini men de kördim, lakin senin bytyn söjlediklerini hep böjle körgen olsam meni aldatqanlardan birisi hem de birinçisi sensin...

— Ajşe ajtaçaq sözlerini tapışdıramaj, jutqına, jutqına:

— Men... men... Mustafa men ne ajtdım!..— özi Kemalnın közine baqına.

— Aqılına da tyşmejmi!.. Xalilnin Nefizenen körgenin, öz közinnen körgenini ajtıb kelgen sen degil edinmi... Şimdi Kemalnın közine baqasınmı... onı da anladım...—Xalil geri cevirildi, kimsenin közine dooqrılıb baqmadan tekrar kravat yzerine oturıb:

— Ax men aldandım... Nicyn anlamadım... dınlamadım, ax Nefize—sözlerinen aqlamaqa başladı...

Şu arada Ajşe cıqıb ketgen edi...

— Ajdı giçeniz xajır... Kercekden de Mustafaqa jetişgen, saruş...—dev Kemalda ajaqqa turdı.

— Joq Kemal aqa.., Mustafa bygyn saruşlanmaqan... sizin şişeler nafile ketgen... o bygyn ajınqan—Nefize jarı mısqılnen Kemalnı ozqardı.

Sonı var.

DIQQAT!

Zurnalqa abuna her pocta şu'besinde, sojuz pecat rajon şu'besinde, pocta agentliklerinde, kioskalarda, şeher ve köjde pocta taşıjıçılarda, içtimaj vekillerde jazılmaq mymkin.

1934 senesi icyn toqtavsız zurnal ala bilmek icyn abuna jazılyvnı janvar ajı icinde jolına qojınız! Vaqtında jazıl, toqtavsız aluvnı temin etiniz!

Zurnalımızı almaqan, oqumaqan hic bir işci, kolxoçı ve emekdar qadın, qız qalmamalıdır!

Redaktorı: redaktorlıq hejeti,

Redaktorlıq hejeti azaları:

Bekirova F., Çaferova M., Baqqal A.

Симферополь 1-я Гостипография. Упол. Крымлито „А" № 1686. Заказ № 106. Тираж 2000 экз.

Fijatь—40 kap.

45161
45161

„QADЬNLЬQ
Sotsjalizm jolьnda"

ŻURNALЬ — OK VKP(b) ORGANЬ— „JANЬ DYNJA" NEŞRIJATЬ

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA!" Qьrьmda maxsus emekdar qadьnlьq edebijatь olaraq mejdanqa kelgen ilk bolşevik żurnalьdьr.
Her işci-kolxozçь qadьn, her bir aktif qadьn onьn oqujьçьsь ve jazьçьsь olmalьdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA!" Işci-kolxozçь qadьnlarnьn sijasij, umumij, texnikij bilgilerini artdьraçaq, onlarqa öz fikir ve anlarьnь artdьrmaqa jardьm eteçek jaqьn bir arqadaşdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA"

ŻURNALЬ AJDA BIR KERRE CЬQADЬR

ŻURNALQA ABUNE JAZЬLUV QAJET QOLAJ

Her pocta şu'besinde, her gazeta ve mektyв pocta darqatьçьlarь taraїьndan żurnalqa abune qabul olunur.

HER SELSOVET, KOLXOZ IDARESI, KOPERATIFLER ŻURNALNЬN DARQATЬLMASЬNA AMELIJ JARDЬM KӨSTERMEKNI BORÇ EDILMELILER.

ABUNE JAZЬLUV FIJATЬ:
Jьlьqь—4 r. 80 k. 6 ajlьqь—2 r. 40 k.,
3 ajlьqь—1 r. 20 kap. nusxasь—40 kap.

Adres: Aqmesçid, pocta qutusь № 234. „QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA" żurnalь idaresi.

РНБ ОНЛ | К.-тат.-эк. | 1 | - 15

1933, №1-12.